

Sygnatura akt I Ns 115/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 sierpnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący SSR L. K.

Protokolant Anna L.

po rozpoznaniu w dniu 20 sierpnia 2015 r. w Kamiennej Górze

na rozprawie sprawy z wniosku B. M.

przy udziale (...) S.A.

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

1. wniosek oddała,
2. ustala, że strony ponoszą koszty stosownie do udziału w sprawie.

Sygn. akt **I Ns 115/15**

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni B. M. wystąpiła o ustanowienie na nieruchomości stanowiącej jej własność, położonej w W., składającej się z działek nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), służebności przesyłu, na rzecz (...) S.A. Odział w Jeleniej G..

Uzasadniając swój wniosek wnioskodawczyni podała, że na jej nieruchomości znajduje się słup napowietrznej linii średniego napięcia, co powoduje, że znaczna część gruntu jest zajęta trwale przez przedsiębiorstwo energetyczne i ogranicza dostęp w pewnym zakresie do nieruchomości. Wnioskodawczyni dalej podała, że od 2008 r. prowadzi bezskuteczną korespondencję z uczestnikiem. Z tych względów wnosi o ustanowienie służebności za stosownym wynagrodzeniem.

W piśmie z 25 czerwca 2014 r. wnioskodawczyni określiła wynagrodzenie na kwotę 600,00 zł. miesięcznie.

Uczestnik postępowania (...) S.A. z siedzibą w K. wniósł o oddalenie wniosku i zasądzenie od wnioskodawczyni kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych. Jednocześnie uczestnik podniósł zarzut zasiedzenia służebności przesyłu. Uzasadniając swoje stanowisko uczestnik wskazał, że:

- na działce nr (...) położonej w W. - zlokalizowana jest linia napowietrzna średniego napięcia 20 kV L-387 i 1-390,
- na działce (...) położonej w W. - zlokalizowana jest linia napowietrzna średniego napięcia 20 kV L-387 i 1-390 z dwoma słupami.

Uczestnik podał, że linie średniego napięcia mają polskie pochodzenie. Wymienione urządzenia energetyczne zostały przejęte na majątek poprzednika prawnego uczestnika w 1975r. od ówczesnego Zakładu (...) w W.. Uczestnik postępowania jest następcą prawnym przedsiębiorstwa państwowego – Zakład (...).

Według uczestnika, skoro linia energetyczna została wybudowana przed 1975 r. i stanowiła trwały i widoczny element działki, a uczestnik postępowania jako następcą prawnym przedsiębiorstwa państwowego, w sposób nieprzerwany od ponad 20 lat, w dobrej wierze korzysta z nieruchomości, to oznacza to, że zasiedział służebność przesyłu w zakresie przebiegu wyżej opisanych linii. Uczestnik podniósł także, że wynagrodzenie żądane przez wnioskodawców jest zbyt wysokie i nie ma żadnego uzasadnienia w porównaniu z obciążeniem dla nieruchomości.

Wnioskodawczynie w odpowiedzi na stanowisko uczestnika podniosła, że uczestnik nawet nie wie, kto i kiedy posadził słupy wraz z linią napowietrzną a tym samym nie można mówić, że posiadał ją w dobrej wierze. Przejmując w posiadanie urządzenia elektroenergetyczne po swoich poprzednikach, nie zadbał nawet o to, aby ustalić skąd konkretnie wynikać ma tytuł prawny do ich posiadania. Załączone dokumenty nie wyjaśniają tej kwestii. Wnioskodawczynie również zarzuciła, że doszło do uznania roszczenia w piśmie z 12 grudnia 2008 r., gdzie uczestnik proponował ustanowienie służebności zobowiązując się do pokrycia związanych z tym kosztów, co spowodowało przerwanie biegu zasiedzenia. Uczestniczka nie zgodziła się również, że żądane wynagrodzenie jest rażąco zawyżone.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczynie B. M. jest właścicielką nieruchomości położonej w W. , składającej się z działek nr (...) dla której prowadzona jest przez tutejszy Sąd księga wieczysta nr (...). Wnioskodawczynie nabyła nieruchomość 9 kwietnia 2008 r. od osoby fizycznej. Nieruchomość ta na podstawie orzeczenia o wykonaniu aktu nadania z 26 listopada 1963 r. była nieprzerwalnie własnością osób fizycznych.

/dowód: odpisy ksiąg wieczystych k. 5-12, wypis aktu notarialnego k. 72-75, księga wieczysta (...) i znajdujący się w niej zbiór dokumentów./

Na działce nr na działce nr (...) położonej w W. - zlokalizowana jest linia napowietrzna średniego napięcia 20 k V L-387 i 1-390, oraz na działce nr (...) położonej w W. - zlokalizowana jest linia napowietrzna średniego napięcia 20 k V L-387 i 1-390 z dwoma słupami.

Urządzenia energetyczne zostały przejęte na majątek poprzednika prawnego uczestnika w 1975r. od ówczesnego Zakładu (...) w W..

Powyższe urządzenia energetyczne powstały jeszcze przed 1939 rokiem.

Przed 1989r. urządzeniami tymi zarządzał i je eksploatował Zakład (...), wchodzący w skład przedsiębiorstwa państwowego (...). Na podstawie Zarządzenia Ministra Przemysłu ze stycznia 1989r. utworzono na bazie zakładu przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...). W 1993r. przedsiębiorstwo to zostało przekształcone w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą Zakład (...) Spółka Akcyjna w J. (zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z 9 lipca 1993r.). W kolejnych latach doszło do kolejnych przekształceń podmiotu władającego tymi urządzeniami i obecnie po kolejnym połączeniu spółek od 1 września 2011 r. prowadzi działalność pod nazwą (...) S.A. z siedzibą w K. Oddział w J..

/dowód: upoważnienie z 20 grudnia 1968 r. k.31, protokół zdawczo odbiorczy k. 32,33, mapy sytuacyjno – wysokościowe wraz z wykazem k. 55, 56, zdjęcia k. 47-49, dokumenty związane z przekształceniem podmiotowym k. 34 - 53, zeznania świadka M. B. k –70, nagranie 00:12:49 – 00:32:28 /

Sąd zważył co następuje:

Podstawę prawną wniosku stanowił przepis art. 305¹ i nast. k.c. regulujący służebność przesyłu. Bezsprzecznie w niniejszej sprawie było to, że wnioskodawczynie jest współwłaścicielem nieruchomości, przez którą przebiegają urządzenia elektroenergetyczne oraz to, iż słupy i linie, za pomocą których przesyłana jest energia elektryczna, znajdują się na nieruchomości, należącej obecnie do wnioskodawczynie, co najmniej od 1939r.

Uczestnik postępowania zgłosił zarzut nabycia służebności w drodze zasiedzenia. W takiej sytuacji należało przede wszystkim ocenić trafność tego zarzutu.

Trzeba na wstępie zauważyć, że służebność przesyłu została wprowadzona do systemu prawnego w dniu 3 sierpnia 2008 r., na podstawie ustawy z 30 maja 2008r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw. W świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, że nabycie w drodze zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, mogło nastąpić przed tą datą (patrz. uchwały Sadu Najwyższego z 17 stycznia 2003 r., III CZP 73/02 – OSNC 2003, Nr 11, poz. 142 oraz z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08 – Biul. SN 2008, nr 10, s. 7). Sąd Najwyższy w postanowieniu z 26 czerwca 2013 r. wskazał, że przed 3 sierpnia 2008r. możliwe było nabycie przez zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, uregulowanej już po tym dniu w art.305¹-305⁴ k.c. Beneficjentem tej służebności – podobnie jak w obecnym stanie prawnym – mógł być jedynie przedsiębiorca, zaś prawo to wchodziło w skład prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa w znaczeniu przedmiotowym (patrz. II CSK 626/12 – LEX nr 1341262).

Przedstawione przez uczestnika kserokopie dokumentów i wywody, nie mogły budzić wątpliwości co do faktu następstwa prawnego uczestnika w stosunku do przedsiębiorstwa państwowego zajmującego się przesyłem energii elektrycznej oraz później powstałych na jego bazie podmiotów. Z zeznań świadka M. B. – pracownika uczestnika- wynikało, że podmioty korzystające ze znajdujących się na nieruchomości wnioskodawców urządzeń elektroenergetycznych, używały ich w sposób odpowiadający służebności przesyłu. Niewątpliwym jest, że urządzenia te miały charakter widoczny i trwały w rozumieniu przepisu art. 292 k.c. Przepis ten stanowi o możliwości nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej, odsyłając do przepisów o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie. Trzeba jednak zaznaczyć, że przy stosowaniu „odpowiednim” przepisów o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie, zasiedzenie służebności dotyczy posiadania prawa a nie rzeczy, z czym mamy do czynienia przy zasiedzeniu nieruchomości. Do zasiedzenia służebności dochodzi poprzez wykonywanie przez dany podmiot mający osobowość prawną jedynie faktycznych czynności jakie wykonywałby podmiot, któremu służy służebność gruntowa o treści odpowiadającej służebności przesyłu o czym mówi przepis art. 352 k.c.

W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, że urządzenia elektroenergetyczne na nieruchomości wnioskodawczyni istnieją co najmniej od 1939 roku. Zgodnie z treścią przepisu art. 172 k.c. w pierwotnym brzmieniu, termin zasiedzenia wynosił 10 lat, a jeśli posiadacz uzyskał posiadanie w złej wierze – 20 lat. Ustawa z 28 lipca 1990 r. (Dz. U. Nr 55, poz.321) wydłużyła te terminy odpowiednio do 20 i 30 lat. Zgodnie z treścią przepisu art. 7 k.c., jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Wnioskodawczyni nie podważyła skutecznie istnienia dobrej wiary po stronie uczestnika a sposób korzystania przez uczestnika z nieruchomości, istniejące realia społeczno – gospodarcze, przemawiają za uprawnionym przekonaniem poprzedników prawnych uczestnika o służącym prawie do dostępu do instalacji na nieruchomości wnioskodawczyni, prawie do eksploatacji urządzeń, ich napraw, konserwacji czy rozbudowy. Taka bowiem była treść służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu. Przekonanie takie jest tym bardziej usprawiedliwione, że do czasu nabycia nieruchomości przez wnioskodawczynię i wprowadzenia przepisu art. 305¹ i nast. k.c., nikt nie zgłaszał roszczeń w przedmiocie ustanowienia służebności, czy też innych, na przykład o zaniechanie naruszeń.

Ustalając datę, od której zaczął biec termin zasiedzenia, należało wziąć pod uwagę, że przedmiotowa nieruchomość od listopada 1963 r. była własnością osób fizycznych. Od tego czasu rozpoczął się bieg terminu zasiedzenia służebności odpowiadającej w swej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa państwowego będącego poprzednikiem prawnym uczestnika. W tej dacie obowiązywały przepisy dekretu z dnia 11 października 1946 r. (Dz. U z 1946, nr 57 poz. 319). Stanowiły one o 20 letnim okresie przedawnienia w dobrej wierze i 30 letnim okresie przedawnienia w złej wierze. Zgodnie z art. XLI ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Przepisy wprowadzające kodeks cywilny, do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie kodeksu cywilnego, stosuje się od tej chwili przepisy kodeksu cywilnego; dotyczy to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie(§ 1). Zgodnie z § 2 w/w przepisu jeżeli termin zasiedzenia według kodeksu cywilnego jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg zasiedzenia rozpoczyna się z dniem wejścia kodeksu w życie; jeżeli jednak zasiedzenie rozpoczęte przed dniem wejścia

w życie kodeksu cywilnego nastąpiłoby przy uwzględnieniu terminu określonego w przepisach dotychczasowych wcześniej, zasiedzenie następuje z wpływem tego wcześniejszego terminu. Przyjmując dobrą wiarę, bieg zasiedzenia zgodnie z art. 172 k.c. według przepisów obowiązujących do 1 października 1990 r. zakończył się w 1 stycznia 1975 r. Gdyby nawet przyjąć złą wiarę, to 20 letni termin upłynął w 1 stycznia 1985 r., to jest jeszcze przed zmianą przepisów wydłużających okres zasiedzenia. Z powyższego wynika, że poprzednik prawny uczestnika nabył przez zasiedzenie służebność gruntową odpowiadającą służebności przesyłu co do nieruchomości wnioskodawcy.

W tych warunkach, trafnie zgłoszony przez uczestnika zarzut nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu przesądził o oddaleniu wniosku o ustanowienie takiej służebności za wynagrodzeniem.

Z uwagi na powyższą ocenę, zbędnym stało się przeprowadzanie dowodów zmierzających do opisanie służebności i ustalenia wynagrodzenia za służebność. Z tych powodów pozostałe wnioski dowodowe oddalono.

Wprawdzie Interesy wnioskodawców i uczestnika były sprzeczne, jednak biorąc pod uwagę charakter sprawy, Sąd na podstawie przepisu art. 520 § 1 k.p.c., kosztami postępowania obciążył uczestników stosownie do udziału w sprawie.